

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **B. M. i J. G.**

skazanych z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.,

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt IV K 185/19,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2024 r.

wniosku obrońcy skaranych o wznowienie postępowania

na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. w zw. z art. 547 § 3 k.p.k.

1. wznawia postępowanie w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt IV K 185/19 - w części dotyczącej B. M. i J. G., a na podstawie art. 545 § 1 k.p. k. w zw. z art. 435 k.p.k. także wobec R. O.,

2. uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20 oraz zmieniony nim wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt IV K 185/19

i na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie karne przeciwko B. M., J. G. i R. O. umarza,

3. wydatkami postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt IVK 185/19, Sąd Okręgowy w Lublinie uznał:

1. J. K. G. za winnego popełnienia czynu z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., polegającego na tym, że „w okresie od 1 marca 2011 r. do 3 listopada 2011 r. w K., gmina C., woj. [...], działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu tego samego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w lokalu o nazwie '[...]' w miejscowości K. nr [...], wbrew przepisom art. 3, art. 6 ust. 1 i 4, art. 9, art. 14 ust. 1, art. 23a ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 3, 4 i 5, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19.11.2009 r. o grach hazardowych (tekst jedn. Dz. U z 2009 r., nr 201, poz. 1540), prowadził gry na automatach za pośrednictwem:
1.urządzenia o nazwie '[...]' nr ser. [...] należącego do firmy '[...]' sp. z o.o. z siedzibą przy ul. [...], [...],
2.urządzenia o nazwie '[...]' o numerze seryjnym [...] należącego do firmy '[...]' S.E. z siedzibą w miejscowości [...], [...] na terytorium R. , w ten sposób, że na podstawie zawartych umów najmu wydzielonej części powierzchni lokalu, wstawił przedmiotowe urządzenia do pomieszczeń wyżej wymienionego obiektu, z przeznaczeniem na rozgrywanie w celach komercyjnych gier o charakterze losowym” i za to na podstawie art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. skazał go na karę 120 stawek dziennych grzywny po 80 zł każda;
- 2) B. M. za winną tego, że „w okresie od 3 marca 2011 r. do 3 listopada 2011 r. w B., gmina C., woj. [...], działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu tego samego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w lokalu gastronomicznym '[...]' położonego w miejscowości B. nr [...], wbrew przepisom art. 3, art. 6 ust. 1 i 4, art. 9,

art. 14 ust. 1, art. 23a ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 3, 4 i 5, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19.11.2009 r. o grach hazardowych, prowadziła gry na automatach za pośrednictwem:

3.urządzenia o nazwie '[...]' nr ser. [...] należącego do firmy '[...]' sp. z o.o. z siedzibą przy ul. [...],[...],

4.urządzenia o nazwie '[...]' o numerze seryjnym [...] należącego do firmy '[...]' S.E. z siedzibą w miejscowości [...], [...] na terytorium R., w ten sposób, że na podstawie zawartych umów najmu wydzielonych części powierzchni lokalu, wstawiła przedmiotowe urządzenia do pomieszczeń wyżej wymienionego obiektu, z przeznaczeniem na rozgrywanie w celach komercyjnych gier o charakterze losowym", tj. przestępstwa z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i za to na podstawie tych przepisów skazał ją na karę 120 stawek dziennych grzywny po 80 zł każda;

3) R. O. za winnego tego, że w okresie od 5 listopada 2010 r. do 7 września 2011 r. w G. woj. [...], w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc właścicielem restauracji „[...]” przy ul. [...] w G., wbrew przepisom art. 3, art. 6 ust. 1 i 4, art. 9, art. 14 ust. 1, art. 23a ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 3, 4 i 5, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19.11.2009 r. o grach hazardowych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r., nr 201, póź. 1540), prowadził gry na automatach za pośrednictwem dwóch terminali internetowych o numerach ID [...] i ID [...] należących do firmy „[...]” S.E. z siedzibą w miejscowości [...], [...] na terytorium R, w ten sposób, że na podstawie zawartej w dniu 5 listopada 2010 r. umowy najmu wydzielonej części powierzchni lokalu, wstawił przedmiotowe urządzenia do pomieszczeń wyżej wymienionego obiektu, z przeznaczeniem na rozgrywanie w celach komercyjnych gier o charakterze losowym, tj. przestępstwa z art. 107 § 1 k.k.s. i za to na podstawie tych przepisów skazał go na karę 150 stawek dziennych grzywny po 80 zł każda.

Ponadto orzekł wobec oskarżonych oraz innych sprawców, odpowiadających w tym postępowaniu, przepadek zabezpieczonych urządzeń elektronicznych stanowiących automaty do gier hazardowych.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli obrońcy m.in. oskarżonych B. M., J. G. i R. O..

Sąd Apelacyjny w Lublinie, po rozpoznaniu apelacji, wyrokiem z dnia 10 marca

2022 r., sygn. akt II AKa 121/20, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w części dotyczącej czynów przypisanych tym oskarżonym zmienił opisy czynów oraz uzupełnił kwalifikację prawną o art. 18 § 1 k.k., zaś podstawę wymiaru kary o art. 19 § 1 k.k. oraz obniżył orzeczone kary grzywny; w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od tego wyroku kasacje wniósł obrońca skazanych B. M. i J. G.

Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 7 marca 2023 r., sygn. akt II KK 389/22, oddalił kasacje jako oczywiście bezzasadne.

W dniu 25 stycznia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanych B. M. i J. G., który w oparciu o przepis art. 540 § 2 k.p.k. i art. 547 § 2 i 3 k.p.k. wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt IV K 185/19 i uchylenie obu tych wyroków w części dotyczącej skazanych oraz umorzenie postępowania karnego w związku z przedawnieniem karalności zarzucanych im czynów zabronionych.

W uzasadnieniu wniosku jego Autor podał, że następstwem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2023 r., P 12/22, którym to wyrokiem stwierdzono niekonstytucyjność (niezgodność z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 92 ust. 1 Konstytucji) przepisu art. 15 zzz¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1327 ze zm. - dalej: u. covid), jest „usunięcie z porządku prawnego skutku w postaci wydłużenia terminu przedawnienia karalności” (...) Oznacza to, że norma prawna zawarta w tym przepisie (art. 15 zzz¹ u. covid. - uwaga SN) - jako niezgodna z Konstytucją - nie oddziaływała, co w sprawach zakończonych, w których zastosowano badany przepis, otwiera zainteresowanym drogę do wznowienia postępowania na zasadzie art. 190 ust. 4 Konstytucji RP”.

Wobec tego, zdaniem obrońcy, do przedawnienia karalności czynów zarzucanych B. M. i J. G., liczonych zgodnie z art. 44 § 1 i § 5 k.k.s. i z pominięciem przepisów ustawy covidowej, doszło w dniu 3 listopada 2021 r. Tym samym orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20 w dacie

jego wydania było dotknięte bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

W odpowiedzi na ten wniosek prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o:

1) wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20, częściowo zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt IV K 185/19, w części dotyczącej B. M. oraz J. G., a na podstawie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. w części dotyczącej R. O.;

2) uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20 oraz zmienionego nim wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt IV K 185/19 i umorzenie na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowania karnego przeciwko skazanym B. M., J. G. i R. O..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 12 grudnia 2023 r., sygn. akt P 12/23, stwierdził, że art. 15 zwr¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1327 ze zm.) jest niezgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Zgodnie z art. 190 ust. 4 Konstytucji RP, orzeczenie Trybunału o niezgodności z ustawą zasadniczą przepisu, na podstawie którego wydane zostało prawomocne orzeczenie sądowe, stanowi podstawę do wznowienia postępowania w trybie i na zasadach określonych we właściwych dla tego postępowania przepisach. W postępowaniu karnym, zgodnie z treścią art. 540 § 2 k.p.k. postępowanie wznowia się na korzyść strony, jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2023 r., P 12/23 odnosi się wprost do przepisu art. 15 zwr¹ u. covid. Na ten właśnie przepis powołał się bowiem

Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20, którym oddalając apelację obrońcy oskarżonych B. M. i J. G., stwierdził że nie doszło do przedawnienia karalności zarzucanych im przestępstw.

W świetle powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, stanowisko Sądu Apelacyjnego w Lublinie jest błędne. Dokonując prawidłowych ustaleń w tym przedmiocie, a więc biorąc pod uwagę jedynie treść art. 44 § 1 i § 5 k.k.s., stwierdzić należy, że 10 - letni okres przedawnienia karalności zarzucanych im przestępstw z art. 107 § 1 k.k.s. (zagrożonych karą grzywny do 720 stawek dziennych albo karą pozbawienia wolności do lat 3 lub obu tym karom łącznie), popełnionych w okresie od 1 marca 2011 r. do 3 listopada 2011 r., upłynął w dniu 3 listopada 2021 r.

Wobec spełnienia wszystkich, wymaganych treścią art. 540 § 2 k.p.k., przesłanek warunkujących możliwość wznowienia - w oparciu o ten przepis - postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20, wniosek obrońcy skazanych B. M. i J. G. w powyższym zakresie, zasługiwał na uwzględnienie.

Ponadto, w oparciu o stosowany odpowiednio w tym postępowaniu przepis art. 435 k.p.k. (art. 545 § 1 k.p.k.), należało wznowić postępowanie w tej sprawie, w części odnoszącej się do R. O., który został skazany tym samym wyrokiem za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s., odośnie do którego taki wniosek nie został złożony.

W odniesieniu bowiem także do niego w dacie wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w Lublinie w sprawie sygn. akt II AKa 121/20 doszło - w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2023 r., P 12/23 - do przedawnienia karalności zarzucanego mu przestępstwa z art. 107 § 1 k.k.s. Negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. zaistniała z dniem 7 września 2021 r., a więc przed wydaniem wyroku przez Sąd Apelacyjny w Lublinie. Nie stoi temu na przeszkodzie to, iż obrońca oskarżonego nie podniósł w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji zarzutu przedawnienia karalności, jako że ta kwestia podlegała uwzględnieniu przez Sąd odwoławczy z urzędu (art. 433 § 1 k.p.k.).

Kierując się powyższymi względami, Sąd Najwyższy wznowił postępowanie karne przeciwko B. M., J. G. i R. O., zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 121/20, którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt IV K 185/19, uchylił oba te wyroki w części dotyczącej tych skazanych i na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie karne przeciwko B. M., J. G. i R. O. umorzył.

Dlatego orzeczono, jak w wyroku, przy czym o wydatkach postępowania wznowieniowego zgodnie z art. 639 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k.

[PGW]

[ms]

Eugeniusz Wildowicz Waldemar Płóciennik Paweł Wiliński